

2020 Yılı Faaliyetlerine İlişkin Önemli Gelişmeler

 8.014 41 dk 16 kredi

2020 YILI FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER BANKA'NIN İKTİSAP ETTİĞİ KENDİ PAYLARINA İLİŞKİN BİLGİLER

2020 yılı içinde, Banka kendi paylarını iktisap etmemiştir.

HESAP DÖNEMİ İÇERİSİNDE YAPILAN ÖZEL DENETİME VE KAMU DENETİMİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

İlgili mevzuat çerçevesinde, BDDK, SPK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB gibi denetim otoritelerince rutin denetimler yapılmakta olup, söz konusu denetimler neticesinde denetim otoritelerince 2020 yılında Banka aleyhine uygulanan idari para cezaları ile ilgili detayları metnin devamında bulabilirsiniz.

BANKA ALEYHİNE AÇILAN VE BANKA'NIN MALİ DURUMUNU VE FAALİYETLERİNİ ETKİLEYEBİLECEK NİTELİKTEKİ DAVALAR VE OLASI SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER

1 - FRANSA KARBON GAZI KDV YOLSUZLUĞU SORUŞTURMASI:

Fransa'da gerçekleşen karbon gazı KDV yolsuzluğu ile ilgili bir soruşturmada adı geçen 2 kişi hakkında Banka nezdinde hesaplar açıldığı ve işlemler yapıldığı gerekçesi ile Banka hakkında da soruşturma açılmıştır. Bankamızın soruşturmaya dahil edilme sebebi, doğrudan soruşturma konusu ile ilgili olmayıp soruşturmada ismi geçen kişilerin ve bu kişilerin ilişki içerisinde olduğu farklı yabancı firmalarla para transferi gerçekleştiren 3 farklı Türk tüzel kişi müşterinin, bankacılık işlemleri yapmasıdır. Soruşturma sürecinde, 3 Türk müşteri yönünden soruşturma kapsamında herhangi bir işleme gerek görülmemekle birlikte,

yabancı 2 müşteri için, hesap açma ve işlem yapılması hususunda Bankamızın mevzuat hükümlerine yeterli derecede uyumlu davranmadığı görüşü ile Bankamız soruşturmaya dahil edilmiştir. 16 Haziran 2017 tarihinde duruşma süreci tamamlanmıştır. Mahkeme, vergi kaçakçılığı yapmış olan bu şahısların Türkiye'de hesap açmaya ve bankacılık hizmetlerinden yararlanmaya başladığı dönemlere ilişkin Bankamızın almış olduğu aksiyonlar nedeniyle 2008 ve 2009 başındaki dönem için beraatine, 2009 ortalarında yapılan hesap kapama işlemlerinin yapıldığı döneme ilişkin ise ilgili yerel mevzuat ve düzenlemeleri dikkate almadan 8 milyon Euro'luk bir adli para cezasına hükmetmiş ayrıca Fransız Hazinesinin, vergi kaçakçılığından dolayı vergi zıyayına neden olan tüm davalılardan vergi kaybının tahsili talebinde bulunması nedeniyle Bankamızın da 25,09 milyon Euro tazminat ödemesine de karar vermiştir. Bankamız verilen bu kararın yanlış ve yersiz olduğunu düşündüğünden 22 Eylül 2017 tarihinde istinaf sürecine ilişkin gerekli tüm yasal aksiyonları almış, Bankamız Yönetimi, söz konusu olayda hukuken yapmakla yükümlü olduğu tüm işlemleri eksiksiz yerine getirmiştir. Öte yandan, istinaf başvurusunu inceleyen Paris İstinaf Mahkemesi tarafından Eylül 2019'da istinaf talebimizin reddine karar vermiştir. Bankamız bu kararın haksız olduğuna inanmakta olup Eylül 2019'da kararı Fransa Yüksek Mahkemesinde temyiz etme hakkını kullanmıştır. Yüksek Mahkemede temyiz incelemesi devam etmektedir. Temyiz incelemesi devam ederken Fransa Hazinesi'nin 25,09 milyon EUR tazminatın ödenmesini talep etmesi ve temyiz kanun yoluna başvurmanın sadece adli para cezasının ödenmesini durdurması nedeniyle 25,09 milyon EUR tutarında tazminat, daha önce ayrılan rezervlerden karşılanarak ödenmiştir. Adli para cezası için 8 milyon EUR karşılığın tutulmasına devam edilmekte olup olası ödeme halinde bu tutardan karşılanacaktır.

2 - REKABET KURULU'NUN 08.03.2013 TARİH VE 13-13/198-100 SAYILI KARARI:

Rekabet Kurulu, T. Garanti Bankası A.Ş. ve iştirakleri olan Garanti Ödeme Sistemleri A.Ş. ve Garanti Konut Finansmanı Danışmanlık AŞ'nin (Garanti Ekonomik Bütünlüğü) de aralarında bulunduğu 12 finans kuruluşunun mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetlerine ilişkin faiz oranı, ücret, komisyonların birlikte belirlenmesi konusunda anlaşma ve/veya uyumlu eylem içerisinde bulunma suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4.ncü maddesine aykırı davranıp davranmadıkları konusunda yapılan soruşturma sonucunda, Garanti Ekonomik Bütünlüğünün Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4.ncü maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 08.03.2013 tarih ve 13-13/198-100 sayılı kararı ile 213.384.545,76 TL idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Bankamız verilen bu kararın hukuka aykırı ve eksik incelemeye dayalı verilen bir karar olduğunu düşündüğünden kararın iptali amacıyla dava açmıştır. Dava açmadan önce ¼ oranında erken ödenme indiriminden yararlanmak suretiyle idari para cezası ödenmiştir. Ankara 2 İdare Mahkemesi tüm savunmalarımızı gözardı ederek davanın reddine karar vermiştir. Haksız ve hukuka aykırı olan bu karar hakkında bu kere de temyiz kanun yoluna başvurulmuştur. Danıştay 13. Dairesi temyiz itirazımızın reddi ile ilk derece mahkeme kararının onanmasına karar vermiştir. Bankamız, haksız ve hukuka aykırı bu karar hakkında karar düzeltme kanun yoluna başvurmuştur. Bu başvurumuz üzerine Danıştay 13. Dairesi, bu kez savunmalarımız gibi Rekabet Kurulu tarafından haklarında soruşturma yapılan bankaların tamamının mevduat, kredi, kredi kartı ve kamu mevduatı hizmetlerine ilişkin olarak tek bir çerçeve anlaşma veya ortak teşebbüslerin söz konusu çerçeve anlaşma veya ortak plandan haberdar olduğunun yeterli seviyede (makul şüphenin ötesinde) bir ispat standardı ile ortaya konulmadığı, bu hususlara ilişkin olarak kararda yer alan tespitlerin gerekli deliller ile desteklenmediği dolayısıyla eksik incelemeye dayalı olarak verilen karar tesis edildiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir. Bozma sonrası ilk derece mahkemesi direnme kararı vermiştir. Haksız ve hukuka aykırı direnme kararı hakkında temyiz kanun yoluna başvurulmuş olup İdari Dava Daireleri Kurulunun kararı beklenmektedir.

3 - TİCARET BAKANLIĞI İDARİ PARA CEZASI:

İstanbul Valiliği, 05.08.2015 tarih ve 1864 sayılı kararı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Teftiş Kurulunun 17/06/2015 tarih ve 321-C/01 sayılı inceleme raporuna atıfla mülga 4077 sayılı kanun ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan denetimde kanuna aykırı uygulamaların tespiti nedeniyle aynı Kanun'un 77. ve 78. maddeleri gereğince 110.110.000 TL (Yüzonmilyonyüzonbin) para cezası verilmesine karar vermiş ve bankamızca bahsi geçen kararın iptali amacıyla yargı yoluna başvurulmuştur. Yapılan yargılama sonucunda, 05.08.2015 tarih ve 1864 sayılı karar, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 8.İdare Dairesi kararı ile iptal edilmiştir. Yine Danıştay 15. Dairesinin onama kararı ile de iptal kararı kesinleşmiştir. Kesinleşen yargı kararı sonrasında ödenen idari para cezası iade alınmıştır. Yargılamanın bankamız lehine sonuçlanması üzerine Ticaret Bakanlığı bu kere de mahkemelerin iptal gerekçeleri kapsamında yeniden soruşturma açılmasına karar vermiştir. Bakanlık Müfettişleri tarafından yapılan soruşturma sonrasında 18.12.2020 tarihli 337-C/02 sayılı rapor düzenlenerek İstanbul Valiliği'ne iletilmiştir. İstanbul Valiliği de 30.12.2020 tarih ve 9302 sayılı kararı ile ilk incelemede olduğu gibi yeniden 110.110.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Bahsi geçen karar hakkında yasal haklarımız kullanılacak olup buna ilişkin gerekli aksiyonlar alınmıştır.

MEVZUAT HÜKÜMLERİNE AYKIRI UYGULAMALAR NEDENİYLE BANKA VE YÖNETİM ORGANI ÜYELERİ HAKKINDA UYGULANAN İDARİ VEYA ADLİ YAPTIRIMLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

2020 yılı içinde düzenleyici ve denetleyici otoriteler tarafından Bankamıza toplam 263.010.946,57 TL İdari Para Cezası tebliğ edilmiştir. Bu tutarın 77.776.052,07 TL kısmı peşin ödeme indiriminden yararlanılarak 58.340.811,13 TL olarak 2020 yılında gider yazılarak ödenmiştir. 185.234.894,50 TL (Ticaret Bakanlığı idari para cezası 110.110.000 TL'yi içerir) kısmı ise yine peşin ödeme indiriminden yararlanılarak ödenmek üzere 138.926.170,87 TL olarak 2020 yılında gider yazılmış olup ödemesi 2021 yılında yapılacaktır.

2020 YILINDA BANKA FAALİYETLERİNİ ÖNEMLİ DERECEDE ETKİLEYEBİLECEK MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

Para Politikası Kurulu, 2020 yılına %12 ile başlayan politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını kademeli faiz indirimleri ile Mayıs 2020'ye kadar %8,25'e düşürmüştür. Politika faizi kurul kararları ile Eylül ayından itibaren yine kademeli olarak artırılarak Aralık 2020'de %17 seviyesine getirilmiştir.

Rezerv Opsiyon Mekanizması kapsamında; 19 Ocak 2020 tarihinde Türk lirası zorunlu karşılıkların standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmesine, Türk lirası zorunlu karşılıkların kaynağı yurt içi yerleşiklerden toplanan işlenmiş veya hurda altın olan standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 10'dan yüzde 15'e yükseltilmesine karar verilmiştir.

Normalleşme süreci çerçevesinde 18 Temmuz 2020 tarihinde açıklandığı üzere, yabancı para zorunlu karşılık oranları tüm bankalar için tüm yükümlülük türlerinde ve vade dilimlerinde 300 baz puan artırılmıştı. 20 Ağustos 2020'de ise, reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların yabancı para zorunlu karşılık oranlarının, tüm vade dilimlerinde geçerli olmak üzere, kıymetli maden depo hesapları için 700 baz puan, diğer tüm yabancı para yükümlülükleri için ise 200 baz puan artırılmasına karar verilmiştir.

Buna ek olarak, son dönemde Türk lirası likidite yönetimi kapsamında atılan adımlarla uyumlu olacak şekilde, reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların Türk lirası zorunlu karşılık oranlarının 6 aya kadar vadeli tüm mevduat/katılım fonu yükümlülükleri ve 1 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için 200 baz puan, 3 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için ise 150 baz puan artırılmasına karar verilmiştir.

Reel kredi büyümesine göre farklılaşan zorunlu karşılık ve faiz/nema oranları uygulamasının yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte 27 Kasım 2020'de sade bir zorunlu karşılık sistemine

geçilmesine karar verilmiştir. Buna göre; Türk lirası ve yabancı para zorunlu karşılık oranları Türk Lirası vadesiz, 1 ve 3 aya kadar vadeli mevduatlar için %6, 6 aya kadar vadeli mevduatlar için %4, yabancı para zorunlu karşılık oranları da vadesiz, 1 ve 3 aya kadar vadeli mevduatlar için %19, 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli için ise %13 olarak belirlenmiştir. Türk lirası cinsinden zorunlu karşılıklara ödenen faiz/nema oranının tüm sektör için yüzde 12 olarak uygulanmasına, ABD Doları cinsinden mevduat/katılım fonu yükümlülükleri için tesis edilen zorunlu karşılıklara yüzde 1,25 olarak uygulanan komisyon oranının yüzde 0 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

TCMB, ABD Doları olarak tutulan mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükler için tutulması gereken zorunlu karşılıklardan yıllık 0,025 (binde 25) oranında komisyon alınmasına karar verdi. Söz konusu uygulama, tesisi 10 Ocak 2020'de başlayacak olan 27 Aralık 2019 tarihli yükümlülük döneminden itibaren geçerli olmuştur.

BDDK, 9 Şubat 2020'de, konsolidasyona tabi yurtdışındaki kredi kuruluşu ve Finansal kuruluş niteliğini haiz ortaklıklarıyla gerçekleştirdiği işlemler hariç, bankaların yurtdışı yerleşiklerle yaptıkları bir bacağı döviz diğer bacağı TL olan ve vadede TL alım yönünde gerçekleştirecekleri para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlerin toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklarının %10'u ile sınırlandırılması kararını almıştır. Söz konusu oran Ağustos 2018'den beri %25 idi.

12 Nisan 2020 tarihinde özkaynakların %10'u olarak belirlenmiş olan sınırlamanın, %1 olarak yeniden belirlenmesine karar verilmiştir.

25 Eylül 2020'de alınan kararlar ile de TL alım yönünde gerçekleştirilecek para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlere ilişkin olarak, söz konusu işlem tutarları toplamının, bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklara oranı şeklinde belirlenmiş %1 olan sınırlamanın, %10 olarak yeniden belirlenmesine,

Benzer şekilde yurt dışı yerleşiklerle vadede TL satım yönünde gerçekleştirecekleri yukarıda belirtilen işlemler için toplam tutarın bankaların en son hesaplanan yasal özkaynaklarının vadesine 7 gün kalan işlemler için %1'i, vadesine 30 gün kalan işlemler için %2'yi, vadesine 1 yıl kalan işlemler için %10'u geçmemesine karar verilmiştir. Söz konusu oran 18 Aralık 2019'da %10 olarak belirlenmiştir.

25 Eylül 2020'de alınan karar ile vadesine 7 gün kalan işlemler için %1 yerine %2, vadesine 30 gün kalan işlemler için %2 yerine %5, vadesine 1 yıl kalan işlemler için %10 yerine %20 olarak, 11 Ekim 2020'de alınan karar ile de vadesine 7 gün kalan işlemler için %2 yerine %5, vadesine 30 gün kalan işlemler için %5 yerine %10, vadesine 1 yıl kalan işlemler için %20 yerine %30 olarak tekrar belirlenmiştir.

10 Şubat 2020 tarihinde BDDK, Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te düzenlemeye giderek bankalar arası uygulama birliğinin sağlanması amacıyla bireysel bankacılık müşterilerine sunulan ürün veya hizmetlere ilişkin olarak faiz veya kâr payı dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türlerine sınırlandırma getirmiştir.

TCMB, 7 Mart 2020'de zorunlu karşılık oranları ve nema ödemelerini kredi büyümesi oranlarıyla ilişkilendiren zorunlu karşılık düzenlemesinde değişiklik yapmıştır. Bu çerçevede yıllık reel kredi büyüme oranı;

→ %15'in üzerinde olan bankalar için; selektif sektörlerde kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler ile 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri reel değişimlerinin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının %15'in altında olması,

→ %15'in altında olan bankalar için; 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri dışında kalan bireysel kredi reel değişiminin %75'i ve yabancı para nakdi kredilerin erken kapatılması veya vadesinden önce yapılandırılması amacıyla 9 Mart 2020 tarihinden itibaren kullanılan Türk lirası kredilerin tamamı büyüme oranı

formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 5'in üzerinde olması, durumunda zorunlu karşılık teşviklerinden yararlanılmıştır.

20 Haziran 2020 tarihinde yıllık reel kredi büyüme oranı yüzde 15'in üzerinde olan bankaların zorunlu karşılık teşviklerinden faydalanabilmeleri için sağlamaları gereken uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'ten küçük olma koşulunun, yılsonuna kadar geçici bir süre için uygulanmamasına karar verilmiştir.

27 Kasım 2020 tarihinde ise reel kredi büyümesine göre farklılaşan zorunlu karşılık ve faiz/nema oranları uygulamasının yürürlükten kaldırılmasına ve zorunlu karşılık ve faiz/nema oranlarının tüm sektör için aynı oranlar üzerinden uygulanmasına karar verilmiştir.

17 Mart 2020 itibarıyla COVID-19 salgınının yarattığı belirsizliğin Türkiye ekonomisi üzerindeki olası olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla, bankaların ihtiyaç duyduğu tüm gecelik ve günüçi likiditenin TCMB tarafından sağlanmasına, reel sektöre kredi akışının kesintisiz devam edebilmesi için bankalara hedefli ilave likidite imkânları tanınmasına ve reeskont kredi düzenlemeleriyle ihracatçı firmaların nakit akışının desteklenmesine karar verilmiştir.

23 Mart 2020 tarihinde BDDK, bankaların Sermaye yeterliliği hesaplamasında kredi riskine esas tutar hesabında 31 Aralık 2019 tarihli döviz kurunun kullanılabilmesine ve 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Menkul Değerler" portföyünde yer alanların net değerlendirme farklarının negatif olması durumunda, bu farkların hesaplanacak ve sermaye yeterliliği oranı için kullanılacak özkaynak tutarında dikkate alınmayabileceğini duyurmuştur.

8 Aralık 2020 tarihinde ise BDDK, kredi riskine esas tutar hesaplamasında; parasal varlıklar ile parasal olmayan varlıklardan, tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki kalemler dışında kalanların Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarları ve ilgili özel karşılık

tutarları hesaplanırken, hesaplama tarihinden önceki son 252 iş gününe ait Merkez Bankası döviz alışı kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılabilmesine karar vermiştir.

Sermaye yeterliliği hesaplamasında bahsi geçen tedbirlerin geçerlilik süresi 30 Haziran 2021'e kadar uzatılmıştır.

BDDK, 1 Mayıs 2020'den itibaren aşağıda formülü verilen "Aktif Rasyosu" nun her ay sonu itibarıyla o aya ilişkin aylık ortalamasının mevduat bankaları için %100'ün, katılım bankaları için %80'in altına düşmemesine karar vermiştir.

$$\text{AKTİF RASYOSU} = \frac{\text{KREDİLER} + (\text{MENKUL KIYMETLER} \times 0,75) + (\text{TCMB SWAP} \times 0,5)}{\text{TL MEVDUAT} + (\text{YP MEVDUAT} \times 1,25)} \text{ (AR)}$$

Kurul daha sonra rasyonun pay ve payda tanımları, rasyo bileşenlerinin dikkate alınma oranları ve bankalar için alt limitler ile ilgili revizeler yapmış, daha sonra da 24 Kasım 2020 tarihli toplantısında 31 Aralık 2020 tarihinden itibaren Aktif Rasyosu uygulamasını kaldırmıştır.

5 Mayıs 2020'de BDDK, bankaların yurtdışındaki konsolidasyona tabi kredi kuruluşu ve finansal kuruluş niteliğini haiz ortaklıkları ile yurtdışındaki şubeleri de dahil olmak üzere, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlara yapacakları TL plasmanlar, TL depo, TL repo ve TL kredilerin toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklarının %0,5'i ile sınırlandırılmasına karar vermiştir.

30 Kasım 2020'de alınan kararla da söz konusu oran %0,5 yerine %2,5 olarak yeniden belirlenmiştir.

22 Mayıs 2020 tarihinden itibaren gerçek ve tüzel kişilerin günlük 100 gr ve üzerinde altın alım işlemlerinde, altının ilgilinin hesabına aktarılmasının ve/veya kullanıma açılmasının bir iş günü valörlü olarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

30 Eylül 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandığı üzere, döviz ve altın alım işlemlerinde uygulanan yüzde 1'lik kambiyo vergisi, binde 2'ye düşürüldü. Kambiyo işlemlerindeki BSMV oranı Mayıs

ayında %0,2'den %1'e yükseltildi. Mevduat hesaplarından alınan stopaj yıl sonuna kadar vade süresine göre yüzde 5, yüzde 3 ve sıfır olarak yeniden belirlendi. Karar, yayımı tarihinden itibaren 3 ay süreyle sınırlı olarak vadesiz ve özel cari hesaplara ve söz konusu tarihten itibaren 3 ay içinde açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara ödenecek faizler ve kar paylarına uygulanacak.

TİCARİ İLETİŞİM VE TİCARİ ELEKTRONİK İLETİLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

4 Ocak 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile ticari elektronik ileti göndermek isteyen gerçek ve tüzel kişilere, ticari elektronik ileti onayı alınmasına, reddetme hakkının kullanılmasına ve şikâyet süreçlerinin yönetilmesine imkân tanıyan bir sistem olan Ticari Elektronik İleti Yönetim Sistemi'ne ("İYS") kaydolma yükümlülüğü getirilmiş olup sistem üzerinde onayı bulunmayan alıcılara ticari elektronik ileti gönderilmesi yasaklanmıştır. Ayrıca İYS ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi ve bu çerçevede, onay ve ret bilgilerinin İYS'ye kaydedilmesi, İYS üzerinden onay alınması, reddetme hakkının kullanılması, ticari elektronik ileti şikâyetlerinin alınması, raporlanması, şikâyet sürecinin hızlı ve etkin bir şekilde yönetilmesi ve aracı hizmet sağlayıcıların sistemi kullanması amacıyla teknik altyapıyı hazırlamak ve Bakanlığın erişimine açmak üzere Ticaret Bakanlığı tarafından bir kuruluş yetkilendirilmesi öngörülmüştür.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULUNUN 09.01.2020 TARİHLİ VE 8791 SAYILI KARARI

Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin 26'nı maddesinin yedinci fıkrası uyarınca,

11.01.2019 tarihli ve 8198 sayılı Kurul Kararı ile belirlenen kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin; havayolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yurt dışına ilişkin harcamalarda altı aydan üç aya düşürülmesine karar verilmiştir.

BANKALARIN KREDİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

14 Ocak 2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik’te, tüketici kredilerinin vadesinin altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirası ve altında olan taşıt alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesinin altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirasının üzerinde olan taşıt alımı amacıyla kullanılan krediler ile taşıt teminatl kredilerin vadesinin kırk sekiz ayı, bilgisayar alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesinin on iki ayı, tablet alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesinin altı ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasına kadar olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesinin on iki ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesinin ise üç ayı aşamayacağı düzenlenmiştir. Ayrıca aynı Yönetmelik ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’na Yönetmelik’te yer alan vade sınırlamalarını değiştirme ve ilave sınırlamalar getirme yetkisi de tanınmıştır.

Nitekim Kurul, bu yetkisine istinaden, 17.12.2020 tarihli ve 9322 sayılı kararı ile nihai fatura değeri üç yüz bin Türk Lirasının üzerinde olan taşıt alımı amacı ile kullanılan kredilerde kırk sekiz aydan otuz altı aya, (ii) Nihai fatura değeri yedi yüz elli bin Türk Lirasının üzerinde olan taşıt alımı amacı ile kullanılan kredilerde kırk sekiz aydan yirmi dört aya, (iii) Taşıt teminatl kredilerde kırk sekiz aydan otuz altı aya indirilmesine karar vermiştir.

BDDK’NIN BİR BACAĞI DÖVİZ DİĞER BACAĞI TL OLAN VE VADEDE TL ALIM YÖNÜNDE GERÇEKLEŞTİRECEKLERİ PARA SWAPI, FORWARD, OPSİYON VE DİĞER TÜREV İŞLEMLERİNE DAİR KARARLARI

BDDK, 08/02/2020 tarihli ve 8860 Sayılı Kararı ile bankaların yurtdışı yerleşiklerle yaptıkları bir bacağı döviz diğer bacağı TL olan ve vadede TL alım yönünde gerçekleştirecekleri para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlerin toplamı, en son

hesapladıkları yasal özkaynaklarının %10’u ile sınırlandırılmasına karar vermiştir.

BANKACILIK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 7222 SAYILI KANUN

25 Şubat 2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun ile getirilen önemli değişiklikler şöyledir:

→ Bankacılık Kanunu’nun 66. maddesine eklenen 66/A ile Kurulca sistemik önemli olarak belirlenen bankaların, BDDK düzenlemeleri kapsamındaki koruyucu hükümlere uyumsuzluk nedeniyle veya mali bünyelerinde bozulma yaratacak durumlar için alınacak tedbirlerin önceden belirlenmesi maksadıyla, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde önlem planı hazırlama ve Kuruma gönderme ve böyle durumların ortaya çıkması halinde Kuruma bilgi verme yükümlülüğü düzenlenmiştir.

→ Bankacılık Kanunu’nun 73/4 fıkrasına, “Bankacılık faaliyetlerine özgü olarak bankalarla müşteri ilişkisi kurulduktan sonra oluşan gerçek kişilere ait kişisel veriler ve tüzel kişilere ait bilgiler müşteri sırrı haline gelir” ifadesi eklenerek, bankalar ile müşteri ilişkisi kurulduktan sonra oluşan gerçek kişilere ait bankacılık faaliyetlerine özgü mevduat bilgisi, krediler, kredi skoru, hesap hareketleri gibi bilgiler için hem Bankacılık Kanunu’nun sır saklamaya ilişkin yükümlülüklerinin hem de Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun uygulama alanı bulacağı öngörülmüştür. Diğer kanunların emredici hükümleri saklı kalmak kaydıyla, müşteri sırrı niteliğindeki bilgilerin, bu maddede belirtilen sır saklama yükümlülüğünden istisna tutulan haller haricinde, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca müşterinin açık rızası alınsa bile, kendisinden gelen bir talep ya da talimat olmaksızın yurtiçindeki ve yurtdışındaki üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı ve aktarılamayacağı düzenlenmiştir. Diğer yandan Kurul’a, müşteri sırrı ya da banka sırrı niteliğinde olan her türlü verinin yurtdışına aktarılmasını yasaklama konusunda yetki verilmiştir. Maddede belirtilen sır saklama yükümlülüğünden istisna tutulan hallerde yapılacak paylaşımlar da dahil olmak üzere, müşteri sırrı ve banka sırrı niteliğindeki bilgilerin, sadece belirtilen amaçlarla sınırlı olmak ve ölçülülük ilkesine uygun olarak bu amaçların gerektirdiği kadar

veriyi içermek kaydıyla paylaşılması öngörülmüştür.

→ Bankacılık Kanunu'nun 76. maddesinin devamına Finansal Piyasalarda Manipülasyon Ve Yanıltıcı İşlemler başlığı ile 76/A maddesi eklenmiştir. Bu madde ile bankalar tarafından; Kanun'un 4. maddesinde bankacılık faaliyetleri olarak sayılan işlemler yoluyla finansal piyasalarda yapay arz, talep veya döviz kuru dahil fiyat oluşumunu sağlamak amaçlı işlem ve uygulamaların yapılmasının, internet ortamı dahil farklı araçlarla gerçeğe aykırı veya yanıltıcı bilgilerin yayılmasının, tasarruf sahiplerinin gerçeğe aykırı veya yanıltıcı şekilde yönlendirilmesinin ya da bu amaçları sağlamaya yönelik benzer işlem ve uygulamaların yapılmasının, finansal piyasalarda manipülasyon ve yanıltıcı işlemler olarak kabul edileceği düzenlenmiştir.

→ Bankacılık Kanunu'nun 144. maddesinde yapılan değişiklik ile bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulanacak azami faiz oranları, katılma hesaplarında kâr ve zarara katılma oranları, özel cari hesaplar dahil her türlü işlemlerinden elde edecekleri ücret, masraf, komisyon ve diğer menfaatlerin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etme, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakma yetkisi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na verilmiştir.

→ Sermaye Piyasası Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen değişiklik ile daha önce Kanun'da mevcut olmayan "Borçlanma Araçları Sahipleri Kurulu" kurumu ihdas edilmiştir.

→ Sermaye Piyasası Kanunu'nun 31/B maddesinde öngörülen değişiklik ile daha önce Sermaye Piyasası Kanunu'nda veya hukukumuzda mevcut olmayan "Teminat Yöneticisi" yapısı ihdas edilmiştir. Buna göre, aşağıda özetlenen şartlarla ve sermaye piyasası araçları ile sınırlı olmak üzere, (her ne kadar kanun gerekçesinde "karşılaştırmalı hukukta geniş bir uygulama alanı bulan 'Trust' kurumu" şeklinde atıf yapılmış olsa da) common law ülkelerinde bulunan security agent yapısı ilk defa hukukumuzda açıkça tanımlanmıştır. Kurulca belirlenecek sermaye piyasası araçları ile sınırlı olmak üzere, bu araçlardan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen "mülkiyetin devri" veya "sınırlı aynı hak tesisi" yollarından herhangi biri kullanılarak teminat yöneticisi vasıtası ile teminat alınması mümkün olacaktır.

→ Sermaye Piyasası Kanunu'nun 61/B maddesinde öngörülen

değişiklik ile ilk defa, daha önce kanunlarımızda bulunmayan "proje finansmanına dayalı menkul kıymet" (PDMK) kavramı ihdas edilmiştir. Buna göre kurulan yapıda, tüzel kişiliği olmayan mal varlığı şeklinde tanımlanan proje finansmanı fonlarına, inanca mülkiyet esasları kapsamında proje finansmanı gelirlerinin temlik edilmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda, PDMK'ları satın alarak proje finansmanına kaynak sağlayan yatırımcılara yapılacak geri ödemelerin, proje finansmanı fonuna temlik edilen proje gelirlerinden sağlanması öngörülmüştür.

→ Yine Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklik ile piyasa dolandırıcılığı ve bilgi suiistimali suçlarında öngörülen hapis cezalarının alt sınırları artırılmıştır.

BDDK'NIN 21.02.2020 TARİHLİ VE 8876 SAYILI KARARI

500 milyon Türk Lirası ve üstü ciroya sahip şirketlerin kredi kullanabilmesi için 30.06.2021 tarihine kadar yetkili bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu almasına ilişkin zorunluluk getirilmiştir.

MEVDUAT VE KREDİ FAİZ ORANLARI VE KATILMA HESAPLARI KÂR VE ZARARA KATILMA ORANLARI HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2020/3)

10.02.2020 tarihli Resmi Gazete'de, 01.03.2020 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/3) yayımlanmış ve Tebliğ ile 9/12/2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ (Sayı: 2006/1) yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlüğe giren yeni Tebliğ ile vadesiz mevduat faiz oranının yıllık %0,25'i geçemeyeceği, değişken faiz oranının ise, yürürlükten kaldırılan Tebliğ'de Türk lirası mevduatta 6 aydan uzun vadeli mevduatlar için uygulanabileceği düzenlenirken, yeni Tebliğ ile 3 ay ve daha uzun vadeli mevduatlar için uygulanabileceği düzenlenmektedir.

Ayrıca, kredili mevduat hesaplarında uygulanacak azami akdi ve gecikme faiz oranlarının 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 26. maddesi uyarınca TCMB tarafından belirlenen azami oranları geçemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami akdi ve azami gecikme faiz oranları kredili mevduat hesapları için de geçerli olacaktır.

BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

28.03.2020 tarihinde Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik'te gerçekleştirilen değişiklik ile, kredi kartlarına ilişkin ödenmesi gereken asgari tutarın dönem borcunun yüzde yirmisi ile yüzde kırkı arasında olacak şekilde belirlemeye ve yönetmelikte yer alan limit tahsis sınırlarını değiştirmeye Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun yetkili olduğu yönünde değişiklik yapılmıştır. Kurul, 30.03.2020 tarihli kararıyla kredi kartlarında asgari tutarın, dönem borcunun yüzde yirmisi olarak belirlenmesine karar vermiştir. Ayrıca, 25.09.2020 tarihinde söz konusu Yönetmelik'te yeniden değişiklik gerçekleştirilmiş olup takas ve mahsup işlemi yapan kuruluşlar Yönetmelik kapsamından çıkartılmış, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nda 26.06.2020 tarihinde gerçekleştirilen değişiklikle paralel olarak, kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkilerin, uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulacak sözleşmeler ile düzenlenebileceğine yönelik eklemeye yapılmıştır. 25.09.2020 tarihinde yönetmelikte yapılan değişiklikle de karşılığı nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden olması durumunda, kart çıkaran kuruluşların, karşılık olan tutarı geçmemesi ve rehin sözleşmesi yapılması şartıyla, gelir beyanı ve gelir teyidi zorunluluğuna tabi olmaksızın kredi kartı limiti tespit edebilecekleri ve yine bu koşulların sağlanması durumunda, tahsis edilecek limitlerde, yönetmelikte

yer alan limit tahsis sınırlarının aranmayacağı düzenlenmiştir.

25.9.2020 tarihinde yapılan düzenleme ile Yönetmelikte ilk kez ödeme kuruluşlarına ilişkin düzenleme yapılmış ve Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşun anlaşma yaptığı üye işyerinin, 6493 sayılı Kanuna tabi ödeme veya elektronik para kuruluşu olması ve bu kuruluşun üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan temin ettiği POS'ları 6493 sayılı Kanun hükümleri kapsamında alt işyerlerine kullandırması durumunda; bu kuruluşlarca POS'un kullanıldığı alt işyerinin, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşa ticaret unvanı ve vergi kimlik veya vatandaşlık numarası ile birlikte bildirilmesi ve bu kapsamdaki tüm işlemlerde ilgili alt işyerlerini münferit olarak tanımlamaya yarayacak referans numarasının kullanılması suretiyle söz konusu alt işyerleri üzerinden gerçekleştirilecek işlemlerin POS'u temin eden üye işyeri anlaşması yapan kuruluş tarafından işlem bazında takip edilebilmesine imkân sağlanması zorunluluğu metne konulmuştur. Aynı kapsamda üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların bu zorunluluğu yerine getirmeyen kuruluşlar ile üye işyeri anlaşması yapamayacağı ve bu kuruluşlara POS temin edemeyeceği hüküm altına alınırken, Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların edindikleri bu bilgileri pazarlama ve benzeri amaçlarla kullanamayacağı düzenlenmiştir.

KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI FAİZ ORANLARI

→ 28 Mart 2020 tarihli 2020-20 sayılı basın duyurusu ile TCMB tarafından 1 Nisan 2020 tarihinden geçerli olmak üzere, Türk lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı yüzde 1,25; aylık azami gecikme faiz oranı yüzde 1,55; yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı yüzde 1,00; aylık azami gecikme faiz oranı yüzde 1,30 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, kredi kartı azami faiz oranlarının, bundan böyle, üçer aylık dönemler için ilan edilmeyeceği, ilan edilen oranların değişiklik yapılana kadar geçerli olacağı duyurulmuştur.

→ 31.10.2020 tarihli Resmi Gazete'de Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/16)

yayımlanmıştır. Tebliğ ile Türk lirası cinsinden ve Yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami akdi faiz oranlarının ve azami gecikme faiz oranlarının belirlenme ve açıklanma yöntemleri ortaya konulmuştur. Bu çerçevede, Türk Lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı, 10/2/2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4) ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanarak ilan edilen aylık referans orana 55 baz puan eklenerek; yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı, Türk Lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranının yüzde 80'inin virgülden sonra iki hane olacak şekilde yuvarlanması suretiyle; Türk Lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami gecikme faiz oranı, Türk Lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranına 30 baz puan eklenerek; yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami gecikme faiz oranı, yabancı para cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranına 30 baz puan eklenerek belirlenecektir.

Söz konusu yöntemle göre hesaplanan oranlar her ayın sondan beşinci iş günü TCMB resmi internet sitesinde ilan edilecek ve takip eden ayın ilk gününden itibaren geçerli olacaktır. Tebliğ'in yayımlanması akabinde TCMB sayfasında ilan edilen oranlar aşağıdaki gibidir:

GEÇERLİLİK TARİHİ	REFERANS ORAN (%)	KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI AKDİ FAİZ ORANI (%)		KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI GECİKME FAİZ ORANI (%)	
		TÜRK LİRASI	YABANCI PARA	TÜRK LİRASI	YABANCI PARA
5/1/2021	1,24	1,79	1,43	2,09	1,73
1/12/2020	1,04	1,59	1,27	1,89	1,57
1/11/2020	0,91	1,46	1,17	1,76	1,47

İCRA VE İFLAS TAKİPLERİNİN DURDURULMASI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARI (KARAR SAYISI: 2279) VE 7226 SAYILI BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN'UN GEÇİCİ BİRİNCİ MADDESİ İLE DÜZENLENEN YARGIDA DURMA SÜRELERİ

22.03.2020 tarihli Resmî Gazete'de İcra ve İflas Takiplerinin Durdurulması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı (Karar Sayısı: 2279) yayımlanmıştır. Karara göre, Covid-19 salgın hastalığının ülkemizde yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirler kapsamında; 22.03.2020 tarihinden 30.04.2020 tarihine kadar, nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere, yurt genelinde yürütülmekte olan tüm icra ve iflas takiplerinin durdurulmasına ve bu çerçevede taraf ve takip işlemlerinin yapılmamasına, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınmamasına ve ihtiyati haciz kararlarının icra ve infaz edilmemesine karar verilmiştir. Ayrıca, Covid-19 salgın hastalığının ülkemizde görülmüş olması sebebiyle 26.03.2020 tarihli ve 31080 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazetede yayımlanan 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici birinci maddesinde yargıda durma süreleri düzenlenerek dava açma, icra takibi başlatma, şikâyet, itiraz, zamaşımı süreleri, hak düşürücü süreler gibi bir takım sürelerin 30/4/2020 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durmasına karar verilmiştir. Akabinde, 30 Nisan 2020 tarihli ve 31114 Sayılı Resmi Gazete'de; Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresinin Uzatılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2480) yayınlanmış ve söz konusu durma sürelerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 01.05.2020 (bu tarih dâhil) tarihinden 15.06.2020 (bu tarih dâhil) tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir.

26 Mart 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7226 sayılı, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanunun 48'ci maddesi ile 22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna eklenen geçici 2'nci madde ile Anapara ve/veya taksit ödeme tarihi 24/3/2020

tarihinden önce olup da; kullandığı nakdî ve gayrî nakdî kredilerinin anapara, faiz ve/veya ferilerine ilişkin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin 5411 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtları, söz konusu borçların ödenmesi geciken kısmının 31/12/2020 tarihine kadar tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayacağı hususu düzenlenmiştir.

BDDK'NIN 17.12.2020 TARİHLİ VE 9322 SAYILI KARARI

Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin 26. Maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, 11.01.2019 tarihli ve 8198 sayılı Kurul Kararı ile belirlenen kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin; (i) Basılı ve külçe halinde olmayan kuyumla ilgili harcamalarda sekiz aydan altı aya, (ii) Fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasına kadar olan televizyon alımları hariç elektronik eşya alımlarında altı aydan dört aya, (iii) Mobilya ve elektrikli eşya alımlarında on sekiz aydan on iki aya indirilmesine karar verilmiştir.

193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNUN GEÇİCİ 67NCİ MADDESİNDE YER ALAN TEVKİFAT ORANLARI HAKKINDA KARAR (KARAR SAYISI: 3321)

23.12.2020 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67nci Maddesinde Yer Alan Tevkifat Oranları Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3321) uyarınca 23.12.2020 (bu tarih dahi) ile 31.03.2021 tarihi (bu tarih dahil) arasında iktisap edilen, bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelir ve kazançlar ile fon kullanıcısının bankalar olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelir ve kazançlara aşağıdaki stopaj oranlarının uygulanması karar verilmiştir.

Mevcut durumda %10 ve %15 oranında hesaplanan vergilerde, Faiz (Kupon) ve İtfa için

1. Vadesi 6 aya kadar (6 ay dahil) olanlarda sağlanan gelirlerden %5
2. Vadesi 1 yıla kadar (1 yıl dahil) olanlarda sağlanan gelirlerden %3
3. Vadesi 1 yıldan uzun olanlara sağlanan gelirlerden %0 hesaplanması

Alım Satım Kazançlarında

1. 6 aydan az süreyle (6 ay dahil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %5,
2. 1 yıldan az süreyle (1 yıl dahil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %3,
3. 1 yıldan fazla süreyle elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %0, hesaplanması.

Ayrıca söz konusu 3321 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca 23 Aralık 2020 ile 31 Mart 2021 tarihleri arasında iktisap edilen, (değişken, karma, eurobond, dış borçlanma, yabancı, serbest fonlar ile unvanında döviz ifadesi geçen yatırım fonları hariç) yatırım fonlarından elde edilen gelir ve kazançlar için de %0 oranında stopaj oranı uygulanmasına karar verilmiştir.

GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 67. MADDESİNDE YER ALAN BAZI KAZANÇ VE İRATLARDAN YAPILACAK TEVKİFAT ORANLARINA İLİŞKİN KARAR (KARAR SAYISI: 2604)

Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları (borsa yatırım fonları ile konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonları dahil) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliği kazançları üzerinden yüzde 0 olarak uygulanan stopajın oranı, 3 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2604 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Serbest (Döviz) Fonları için yüzde 15'e çıkarılmıştır. 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla söz konusu vergi kaldırılmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 67. MADDESİNDE YER ALAN BAZI KAZANÇ VE İRATLARDAN YAPILACAK TEVKİFAT ORANLARINA İLİŞKİN KARAR (KARAR SAYISI: 2569)

24 Mayıs 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2569 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 6362 sayılı Kanun'a (Sermaye Piyasası Kanunu) göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri (VKŞ) tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan yapılan stopajın oranı %15 olarak belirlenmiştir.

KAMBYO MUAMELELERİNDE SATIŞ TUTARI ÜZERİNDEN HESAPLANMASI GEREKEN BSMV ORANINI DÜŞÜREN KARAR (KARAR SAYISI: 3031)

30 Eylül 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 3031 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden hesaplanması gereken BSMV'nin (kambiyo gider vergisi) oranı yüzde 1'den (24/05/2020 tarihli 2568 sayılı karar) binde 2'ye düşürülmüştür. Karar, 30 Eylül 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

MEVDUAT FAİZLERİ İLE KATILIM BANKALARINCA ÖDENEN KÂR PAYLARINA UYGULANAN DÜŞÜK ORANLI TEVKİFATIN SÜRESİNİ UZATAN KARAR (KARAR SAYISI: 3032)

30 Eylül 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 3032 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Türk Lirası mevduat hesaplarından elde edilen faizler ile katılım bankaları tarafından katılım hesaplarına ödenen kâr payları üzerinden yapılan tevkifat oranları geçici süreyle düşürülmüştür.

23 Aralık 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 3321 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile söz konusu oran indirimlerinin süresi 31 Mart 2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

Buna göre TL mevduat faizleri ile katılım bankaları tarafından TL katılma hesabı karşılığında ödenen kâr payları üzerinden vadesine göre %5, %3 ve %0 oranlarında tevkifat yapılacaktır.

VERGİ MEVZUATINDA BAZI DEĞİŞİKLİKLER İÇEREN 7256 SAYILI KANUN YAYIMLANMIŞTIR

Menkul kıymet gelirlerinde stopaj uygulamasını içeren GVK geçici 67. maddenin uygulama süresi 31 Aralık 2025 tarihine kadar uzatılmıştır.

15.03.2020 TARİHLİ BANKALARIN BİLGİ SİSTEMLERİ VE ELEKTRONİK BANKACILIK HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK ("YÖNETMELİK")

Halihazırda mevzuatta bulunan düzenlemeler yerine geçmek üzere uygulamaya konan Yönetmelik, bankalarda bilgi sistemlerinin kurulması, risk yönetimi ve bilgi güvenliğine dair yeni organizasyonel gereklilikler ile kontrol mekanizmaları getirmektedir. Müşterilerin ya da müşteriler adına hareket eden tarafların birtakım yöntemlerle bankanın sunduğu finansal servislere uzaktan erişerek bankacılık işlemlerini gerçekleştirebildikleri veya gerçekleştirilmesi için bankaya talimat verebildikleri elektronik dağıtım kanalı olarak Açık Bankacılık tanımını da kazandıran Yönetmelik'in bazı hükümleri 1 Temmuz 2020'de diğer hükümleri ise 1 Ocak 2021 itibariyle yürürlüğe girmiştir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU'NUN 17.03.2020 TARİHLİ VE 8948 SAYILI KARARI ("KARAR")

İlgili mevzuat uyarınca, bankalar, yurt dışı şubeleri dâhil, kredilerini belirli esaslara göre sınıflandırarak izlemek zorundadırlar. Karar ile, 31.12.2020 tarihine kadar, donuk alacak olarak sınıflandırma için öngörülen 90 gün gecikme süresinin Birinci Grup-Standart Nitelikli Krediler ve İkinci Grup-Yakın İzlemedeki Krediler

bakımından 180 gün olarak uygulanmasına ve 90 günlük gecikmeye rağmen İkinci Gupta sınıflandırılmaya devam olunan krediler için ayrılacak karşılıkların, bankaların TFRS 9 kapsamında beklenen kredi zararının hesaplanmasında kullandıkları kendi risk modellerine göre ayırmalarına devam olunmasına karar verilmiştir. BDDK daha sonra bu süreyi 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatmıştır.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU'NUN 18.04.2020 TARİH 9000 SAYILI VE 24.11.2020 TARİH 9271 SAYILI AKTİF RASYO KARARLARI İLE ARADA GEÇEN DÖNEM

Aktif rasyo hesaplaması formülü öncelikle Nisan ayında COVID-19 salgını nedeniyle yaşanan sürecin ekonomiye, piyasaya, üretime ve istihdama olumsuz etkisini mümkün olan en az seviyeye indirmek ve bankaların ellerinde bulundurduğu kaynakların en etkin şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, yeniden düzenlenmiş olup; bu karar sonrasında muhtelif BDDK kararlarıyla tekrar revize edilen hesaplama düzenlemelerinin tümünün Kasım ayı tarihli BDDK kararı ile 31.12.2020 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmasına karar verilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI TARAFINDAN ZORUNLU KARŞILIKLAR HAKKINDA TEBLİĞ'DE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

- 18/1/2020 tarihli ve 31012 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/2 sayılı Tebliğ ile 10/1/2020 tarihinden geçerli olmak üzere Rezerv Opsiyon Mekanizması kapsamında ; Türk lirası zorunlu karşılıkların standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmesine, Türk lirası zorunlu karşılıkların kaynağı yurt içi yerleşiklerden toplanan işlenmiş veya hurda altın olan standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 10'dan yüzde 15'e yükseltilmesine karar verilmiştir.
- 7/3/2020 tarihli ve 31061 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/6 sayılı Tebliğ ile 6/3/2020 tarihinden geçerli olmak üzere

yıllık reel kredi büyüme oranı; yüzde 15'in üzerinde olan bankalar için; selektif sektörlerde kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler ile 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri reel değişimlerinin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'in altında olması, yüzde 15'in altında olan bankalar için; 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri dışında kalan bireysel kredi reel değişiminin %75'i ve yabancı para nakdi kredilerin erken kapatılması veya vadesinden önce yapılandırılması amacıyla 9 Mart 2020 tarihinden itibaren kullanılan Türk lirası kredilerin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 5'in üzerinde olması, durumunda zorunlu karşılık teşviklerinden yararlanma imkânı getirmiştir.

→ 18/3/2020 tarihli ve 31072 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/9 sayılı Tebliğ ile 6/3/2020 tarihinden geçerli olmak üzere zorunlu karşılıklar uygulamasında reel kredi büyüme koşullarını sağlayan bankalar için yabancı para zorunlu karşılık oranları tüm yükümlülük türlerinde ve tüm vade dilimlerinde 500 baz puan indirilmiştir.

→ 20/6/2020 tarihli ve 31161 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/13 sayılı Tebliğ ile 12/6/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık reel kredi büyüme oranı yüzde 15'in üzerinde olan bankaların zorunlu karşılık teşviklerinden faydalanabilmeleri için sağlamaları gereken uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'ten küçük olma koşulunun, yılsonuna kadar geçici bir süre için uygulanmamasına karar verilmiştir.

→ 18/7/2020 tarihli ve 31189 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/14 sayılı Tebliğ ile 10/7/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yabancı para zorunlu karşılık oranlarının tüm bankalar için tüm yükümlülük türlerinde ve vade dilimlerinde 300 baz puan artırılmasına karar verilmiştir.

→ 21/8/2020 tarihli ve 31220 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/15 sayılı Tebliğ ile yayımı tarihinde yürürlüğe giren değişikliklerle reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların yabancı para zorunlu karşılık oranlarının, tüm vade dilimlerinde geçerli olmak üzere, kıymetli maden depo hesapları için 700 baz puan, diğer tüm yabancı para yükümlülükleri için ise 200

baz puan artırılmasına karar verilmiştir. Buna ek olarak, son dönemde Türk lirası likidite yönetimi kapsamında atılan adımlarla uyumlu olacak şekilde, reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların Türk lirası zorunlu karşılık oranlarının 6 aya kadar vadeli tüm mevduat/katılım fonu yükümlülükleri ve 1 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için 200 baz puan, 3 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için ise 150 baz puan artırılmasına karar verilmiştir.

→ 27/11/2020 tarihli ve 31317 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2020/17 sayılı Tebliğ ile 11/12/2020 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikle reel kredi büyümesine göre farklılaşan zorunlu karşılık ve faiz/nema oranları uygulamasının yürürlükten kaldırılmasına, Zorunlu karşılık ve faiz/nema oranlarının tüm sektör için aynı oranlar üzerinden uygulanmasına, bu doğrultuda Türk lirası ve yabancı para zorunlu karşılık oranlarının Türk lirası cinsinden zorunlu karşılıklara ödenen faiz/nema oranının tüm sektör için yüzde 12 olarak uygulanmasına, ABD doları cinsinden mevduat/katılım fonu yükümlülükleri için tesis edilen zorunlu karşılıklara yüzde 1,25 olarak uygulanan komisyon oranının yüzde 0 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU’NUN 20.05.2020 TARİHLİ VE 9031 SAYILI KARARI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun 20.05.2020 tarihli ve 9031 sayılı kararı ile TL cinsinden tahvil ve kira sertifikası işlemlerinin takas operasyonlarının olumsuz etkilenmemesini ve TL cinsinden menkul kıymetlerin etkin ve verimli bir şekilde işlem görmesini teminen, sermaye piyasası mevzuatında tanımlanan Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşları arasından Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenecek olan kuruluşların, söz konusu sınırlamadan muaf tutulmasına karar verilmiş ve bu karara istinaden Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Euroclear Bank ve Clearstream Banking isimli kuruluşların söz konusu sınırlamalardan muaf tutulması uygun görülmüştür.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU’NUN 28.07.2020 TARİHLİ VE 9109 SAYILI KARARI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun 28.07.2020 tarihli ve 9109 sayılı kararı uyarınca, yurtdışı yerleşiklerle gerçekleştirilen TL işlemlere ilişkin sınırlar belirlenmiştir.

Söz konusu Karar ile (a) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenecek Yabancı Merkez Saklama Kuruluşları ("YMSK") için 20.05.2020 tarihli ve 9031 sayılı Kurul Kararı ile getirilen muafiyetin yalnızca yurt içi ya da yurt dışı TL menkul kıymet takası faaliyetiyle sınırlı olmak kaydıyla getirildiğinin netleştirilmesine ve bu muafiyete ilave olarak, tezgah üstü piyasada hesap operatörü olarak bildirilen yurtiçi banka ile veya BIST FX swap piyasasında vadede TL alım yönündeki (swap işleminin ilk bacağında YMSK’nın döviz karşılığında TL aldığı) swap işlemlerinin ve YMSK’ların yalnızca yurt içi ve yurt dışı yerleşiklerce ihraç edilen TL menkul kıymet takası faaliyetiyle sınırlı olmak taahhüdü ile yabancı yerleşik sahipliğindeki TL hesaba yapacağı kısa vadeli fonlama işlemlerinin; (b) Uluslararası Kalkınma Bankaları’nın ("UKB"), yurtiçi piyasadan temin edecekleri TL likiditenin tutulmasını sağlamak ve bu TL likiditeyi yalnızca yurtiçi piyasalarda yurtiçi yerleşik şirketlere kredi vermek, TL cinsinden menkul kıymet almak ve fazla TL likiditenin yurtiçi bankalarda depo edilmesini sağlamak amacıyla kullanacaklarını, hesap açtıkları yurtiçi bankalara yazılı olarak beyan ve taahhüt etmeleri ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna yapacakları yazılı başvurunun olumlu sonuçlanması şartıyla; UKB’lerin yurtiçi bankalarda açacakları TL hesaplar üzerinden gerçekleştirecekleri, BIST FX swap piyasasında vadede TL alım yönündeki (swap işleminin ilk bacağında UKB’nin döviz karşılığında TL aldığı) swap işlemlerinin, BIST Repo piyasasındaki repo ve ters repo işlemleri, yurt içi yerleşik bankalarla yapılan TL depo işlemlerinin; TL’ye erişim kısıtlamalarından muaf tutulmasına karar verilmiştir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU'NUN 04.09.2020 TARİHLİ VE 9131 SAYILI KARARI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 04.09.2020 tarihli ve 9131 sayılı kararı uyarınca; Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliği ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğinde düzenlenen tüketici kredilerine ilişkin genel vade sınırının altmış aydan otuz altı aya indirilmesine karar verilmiştir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU'NUN ("KURUL") 08.12.2020 TARİHLİ VE 9311 SAYILI KARARI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun ("Kurul") 08.12.2020 tarihli ve 9311 sayılı kararı uyarınca; Kurul'un 20.05.2019 tarih ve 8374 sayılı Kararı ile getirilen gerçek kişilerin günlük 100.000 ABD Doları ve üzerinde döviz (efektif dahil) alım işlemlerinde dövizin ilgilinin hesabına aktarılmasının ve/veya kullanıma açılmasının/fiziki teslimatının bir iş günü valörlü olarak gerçekleştirilmesine ilişkin uygulama ile Kurul'un 21.05.2020 tarihli ve 9033 sayılı Kararı ile getirilen; gerçek ve tüzel kişilerin günlük 100 gr ve üzerinde altın alım işlemlerinde, altının ilgilinin hesabına aktarılmasının ve/veya kullanıma açılmasının bir iş günü valörlü olarak gerçekleştirilmesine ilişkin uygulamanın kaldırılmasına karar verilmiştir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU'NUN ("KURUL") 08.12.2020 TARİHLİ VE 9312 SAYILI KARARI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun ("Kurul") 08.12.2020 tarihli ve 9312 sayılı kararı uyarınca; pandeminin olası etkilerinin devam etmesi nedeniyle ; kredi riskine esas tutar hesaplamasında parasal varlıklar ile parasal olmayan varlıklardan, tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki kalemler dışında kalanların Türkiye Muhasebe

Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarları ve ilgili özel karşılık tutarları hesaplanırken, hesaplama tarihinden önceki son 252 iş gününe ait Merkez Bankası döviz alış kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılabilmesi, bankaların sahip olduğu menkul kıymetlerin sermaye yeterliliğinde özkaynak tutarında kullanılması, banka alacaklarına ilişkin karşılık hesaplamalarında dikkate alınacak gecikme süreleri, kart borçlarının ötelenmesi halinde asgari ödeme tutarı talep edilmeyerek ödemesiz dönem tanımlanması, kartların nakit kullanıma kapatılmasına ilişkin değerlendirme, edinilen emtia ve gayrimenkullerin edinim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde elden çıkartılması zorunluluğunun uygulanmaması, geri alım hakkı uygulaması kapsamında teminatı bankaca kredi borcuna karşılık edinilen veya aynı olarak ödeme yapılan kredilerin sınırlandırılması, yeniden yapılandırılan donuk alacakların sınıflandırılması gibi konulara ilişkin muhtelif kurul kararları ve talimatlar ile tanınan sürelerin 30.06.2021 tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, likidite karşılama oranının sağlanmasına, muhtelif bildirim ve raporlama sürelerine 60 gün ilave edilmesine, 100 milyon TL ve üzeri kredilerde kredili müşterilerden temin edilmesi gereken belgelerin takibi ve tamamlanmasına, faiz oranı riski standart rasyosuna ilişkin muafiyet tanınmasına, finansal teminatların değerlemesine ilişkin olarak verilen kurul kararı ve talimatların uygulanmasına ise 31.12.2020 tarihinde son verilmesine karar verilmiştir.

BANKALARCA TİCARİ MÜŞTERİLERDEN ALINABİLECEK ÜCRETLERE İLİŞKİN MEVZUAT

10 Şubat 2020 tarih ve 31035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2020/4 sayılı Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ("Tebliğ") ile bankaların ticari müşterilerine sunduğu ürün veya hizmetler karşılığında alabilecekleri ücret kalemleri belirlenerek, belirli ücretler için miktar veya oransal olarak üst sınırlar getirilmiştir. Tebliğ ile, "Ticari Krediler", "Dış Ticaret", "Nakit Yönetimi" ve "Ödeme Sistemleri" olarak bankalarca 4 kategoride sunulabilecek

ürün ve hizmetler için bankaların talep edebilecekleri ücretlerin bir kısmına ilişkin olarak oran ve tutarları belirleme yetkisi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ("TCMB") 'na bırakılırken, herhangi bir sınırlama getirilmemiş olan diğer ücretlerin bankalar tarafından serbestçe belirlenebileceği düzenlenmiştir. Yine nitelikleri itibarıyla Tebliğ'de düzenlenen kategorilerde yer almayan ürün ve hizmetlerden alınabilecek ücretler Bankalarca serbestçe belirlenebilir. Bankalar, ticari müşterilerle yapacakları sözleşmelerde, sözleşme kapsamında sunulacak ürün ve hizmetler karşılığında tahsil edecekleri ücret kalemlerine ilişkin detaylı bilgilerin yer aldığı bir bilgilendirme formu hazırlamak ve müşteriye yazılı olarak veya kayıtlı veri saklayıcısı yoluyla iletmek zorundadır. Tebliğ ile, Bankaların sözleşme veya eki olan bilgilendirme formunda belirlenen ücretlerde artış yapabilmeleri için, en az iki iş günü öncesinden yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla müşterilerine bildirim yükümlülüğü getirilmiştir. Bankalara internet sitelerinde ticari müşterilerden aldıkları ücretlere ilişkin azami tarifeyi ve diğer güncel bilgileri, bu bilgilerin değişiklik tarihleri ile birlikte internet sitelerinde yayınlamaları ve güncel tutmaları yükümlülüğü getirilmiştir. Tebliğ ile belirlenen kategoriler kapsamında yer almakla birlikte Tebliğ ekinde belirlenen ücretler arasında yer almayan yeni bir ücret oluşturulabilmek için Türkiye Bankalar Birliği aracılığı ile Merkez Bankasına başvurma zorunluluğu getirilmiştir.

TCMB tarafından, Tebliğ hükümlerinin uygulama ayrıntılarını göstermek üzere, Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Uygulama Talimatı ("Talimat") yayınlanmıştır. Bu Talimat ile Tebliğ kapsamı dışında kalan istisnalar ayrıntılı olarak belirlenmiş olup ücretlere ilişkin uygulama esasları detaylı olarak düzenlenmiştir. Tebliğ ile bankalara getirilen bilgilendirme yükümlülüğü, Tebliğ ekinde yer alan kategoriler ile sınırlı kalmaksızın Tebliğ kapsamındaki bankalarca ticari müşterilerden alınacak tüm ücretler için geçerlidir. Bu çerçevede, Tebliğde belirlenen kategoriler dışında bankalarca ticari müşterilere sunulan ürün ve hizmetler karşılığında alınabilecek diğer ücretlere ilişkin bilgilerin de, muafiyet talep etme hakkı saklı kalmak kaydıyla, bankaların internet sitelerinde ilan edilmesi ve

aynı şekilde söz konusu ücretlere ilişkin bilgilerin bilgilendirme formu ile ticari müşteriye iletilmesi gerekmektedir. Bankalar, ticari müşteriler ile yapacakları sözleşmeler çerçevesinde, Tebliğ'in ekinde yer alan kategoriler içerisinde değerlendirilmekle birlikte listelenen ücret kalemleri ile aynı nitelikte olmayan özel ürün veya hizmetler karşılığında ücret alabilmek için doğrudan veya Birlikler aracılığı ile Merkez Bankasına başvurabilir. Tebliğ'in ekinde yer alan kategoriler kapsamındaki özel ürün ve hizmetler ile söz konusu kategoriler dışındaki ürün ve hizmetler karşılığında alınabilecek ücretlerden, niteliği gereği ilan edilebilir olmayıp müşteriye veya işleme özgü belirlenen ücretler Merkez Bankası tarafından uygun görülmesi halinde internet sitesinde ilan ve Merkez Bankası'na bildirim yükümlülüklerinden muaf tutulabilecektir.

Yapılan düzenlemelerle; üye işyeri ücretlerine ilişkin olarak üst sınır getirilmiş, taksitsiz işlemlerin ertesi gün üye işyeri hesabına aktarılması halinde aylık referans oranının 0,45 puan artırılmış halini geçemeyeceği, üye işyeri tarafından ücret ödenmemesi durumunda ise işlem tutarının azami 40 gün sonra üye işyerinin serbest kullanımına geçeceği hüküm altına alınmıştır.

İşlem tutarının, taraflarca belirlenen tarihten önce üye işyerinin talebi doğrultusunda serbest kullanımına aktarılması halinde ise, üye işyerinden alınabilecek azami bloke çözüm ücreti, anlaşmaya göre blokede tesis edilmesi gereken kalan gün sayısının azami bloke gün sayısına oranı ile azami üye işyeri ücretinin çarpılması sonucunda hesaplanan oranı aşamayacaktır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete ile Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4)'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sayı: 2020/19) yayınlanmış olup; söz konusu düzenleme ile TCMB'nin sahibi olduğu Fonların Anlık ve Sürekli Transferi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilen ödeme işlemleri şeklinde FAST işlemi tanımı getirilmiş ve buna istinaden FAST işlemine yönelik ücret düzenlemeleri de yapılmıştır.

BANKALARCA FİNANSAL TÜKETİCİLERDEN ALINABİLECEK ÜCRETLERE İLİŞKİN MEVZUAT

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un ("Kanun") 4/3 fıkrası ile, bankalar, tüketici kredisi veren finansal kuruluşlar ve kart çıkaran kuruluşlar tarafından tüketiciye sunulan ürün veya hizmetlerde tüketiciden faiz dışında alınacak her türlü ücret, komisyon ve masraf türleri ile bunlara ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK")'na verilmiştir. 2014 yılından bu yana, ücret sınırlandırmaları BDDK tarafından yayımlanan Yönetmelik düzenlemelerine göre ele alınmakta iken; 25 Şubat 2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair 7222 sayılı Kanun ile birlikte; BDDK'nın bu kapsamdaki yetkisi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) devredilmiştir. Bunun üzerine; TCMB tarafından 07.03.2020 tarihli Resmi Gazete'de; Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl Ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7) ("Tebliğ") yayımlanmıştır. Ayrıca; Tebliğ ile güncellenen Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7) Kapsamında Ücretlendirilebilecek Ürün ve Hizmetlere İlişkin İzahname (İzahname) Türkiye Bankalar Birliği internet sitesinde yayımlanarak ilan edilmiştir.

Genel olarak; ilgili Tebliğ ile bankalar tarafından finansal tüketicilerden tahsil edilebilecek ücretler için miktar ve oran bazında sınırlandırmalar belirlenmiştir. Sözleşmede belirlenmemiş bir ürün veya hizmetin bankalar tarafından ücret karşılığı verilebilmesi için işlemin gerçekleştiği alanın yapısına uygun olarak finansal tüketicinin onayının alınması zorunluluğu bulunmaktadır. Tebliğ ile belirlenen ücret ve parasal sınırlar her yıl azami, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yılsonu itibarıyla açıklanan yıllık tüketici fiyat endeksi artış oranı ile sınırlandırılmıştır. Bankalara uyguladıkları ücrette artış yapabilmeleri için en az otuz gün önce bu talebi yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla veya kaydı tutulan telefon vasıtasıyla finansal tüketiciye bildirim yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca kağıt üzerinde düzenlenecek sözleşmelerde, "Sözleşmenin

bir nüshasını elden aldım." şeklindeki ibarenin finansal tüketici tarafından yazılması zorunlu hale getirilirken, görme engelli müşterilere bankacılık işlemlerinde kolaylık sağlanmasını teminen bu şartın görme engelli müşterilerde aranmaması yönünde düzenlemeye yer verilmiştir.

Bankalar tarafından finansal tüketicilere sunulabilecek ve ücretlendirilebilecek ürün veya hizmetler Tebliğ ekinde yer alan liste ile "Bireysel Krediler", "Mevduat/Katılım Fonu", "Para ve Kıymetli Maden Transferleri", "Kredi Kartları", "Diğer" olarak sınıflandırılmakta olup; bunlara ilişkin talep edilebilecek her türlü ücret, komisyon ve masraflara ilişkin esaslar ve sınırlamalar bulunmaktadır. Bankalara, Tebliğ kapsamında yer almayan yeni bir ürün veya hizmet grubunun belirlenmesi veya yeni bir ücret kaleminin oluşturulabilmesi için TCMB'nin izninin alınması yükümlülüğü getirilmiştir. Süreklilik arz etmeyen anlık işlem veya sözleşmede belirlenmemiş bir ürün veya hizmetin sunulabilmesi için işlemin gerçekleştiği alanın yapısına uygun olarak finansal tüketicinin onayının alınması zorunludur. Bankalar ile finansal tüketici arasında yapılacak sözleşmeye konu ürün/hizmetin ücret tarifesi ve sözleşmeye ilişkin her bir ürün veya hizmet ile ilgili Tebliğ hükümleri uyarınca asgari olarak bilgi verilmesi gereken diğer hususları içeren, sözleşmenin ayrılmaz parçası niteliğinde bilgilendirme formunun hazırlanması zorunluluğu bulunmaktadır. Tebliğ'de; Bankaların internet sitelerinde finansal tüketicilerden tahsil ettikleri ücretlere ilişkin azami tarifeyi ve diğer güncel bilgileri, bu bilgilerin değişiklik tarihleri ile birlikte internet sitelerinde yayınlamaları ve güncel tutmaları yükümlülüğü yer almaktadır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete ile Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl Ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7)'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sayı: 2020/18) yayımlanmış olup; söz konusu düzenleme ile TCMB'nin sahibi olduğu Fonların Anlık ve Sürekli Transferi Sistemi kullanılarak gerçekleştirilen ödeme işlemleri şeklinde FAST işlemi tanımı getirilmiş ve buna istinaden FAST işlemine yönelik ücret düzenlemeleri de yapılmıştır.